

DANMARKS STATISTIK

STATISTISKE MEDDELELSER

FJERDE RÆKKE FEM OG FYRRETYVENDE BIND

ANDET HÆFTE

COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME 45 2me LIVRAISON

HØSTENS UDFALD I DANMARK 1914

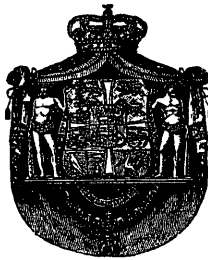
FORELØBIG REDEGØRELSE

CARACTÈRE DE LA RÉCOLTE EN DANEMARK 1914

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

PUBLIÉ PAR LE DÉPARTEMENT DE LA STATISTIQUE

KØBENHAVN

BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1914

Udgivet i November 1914.

Som sædvanlig har Departementet gennem Amterne indhentet Oplysninger om Aarets Høstudbytte, saaledes som dette frembyder sig for et foreløbigt Skøn. I de to første Afsnit af nærværende Redegørelse gives, paa samme Maade som for de foregaaende Aar, en paa Grundlag af Maanedsoversigterne fra Meteorologisk Institut samt Beretninger i landøkonomiske Fagskrifter udarbejdet Fremstilling af Landbrugsaarets Vejrforhold og disses Indvirkning paa de forskellige Afgrøder. Selve Resultaterne af Amternes Indberetninger findes gen-givne i Tabellen Side 24 med de dertil knyttede Bemærkninger Af-snit 3)¹).

1. Klimatiske Forhold²).

Landbrugsaaret 1913—14 udmærkede sig som Helhed ved et meget mildt Vejrlig saavel for Efteraars- som Vintermaanedernes

¹) Materialet til den i nærværende Hæftes 3. Afsnit indeholdte foreløbige Karakteristik af Aarets Høst tilvejebringes ved Skemaer, der gennem Amterne bl. a. tilstilles de landøkonomiske Foreninger og et stort Antal Landbrugere i de forskellige Egne. Der spørges i disse Skemaer ikke om Høstafgrødernes Foldudbytte, men for hver af Hovedafgrøderne med-deles ved Hjælp af Karakterbetegnelser et foreløbigt Skøn over Ud-byttets Mængde og Godhed i den paagældende Egn. — I Modsætning hertil hviler Departementets endelige Høstberetninger paa Opgivelser fra de kommunale Raad om det gennemsnitlige Foldudbytte i hvert enkelt Sogn. Medens de foreløbige Indberetninger om Høsten indsendes i Slut-ningen af Oktober, meddeles Opgivelserne om Foldudbyttet først i Be-gyndelsen af Januar Maaned, altsaa paa et Tidspunkt da der kan an-tages at foreligge saa omfattende Tærskningsresultater, at man med til-strækkelig Sikkerhed kan lægge de kommunale Raads Opgivelser til Grund for Beregningerne af Mængdeudbyttet af de forskellige Afgrøder. Efter Afslutningen af disse Beregninger offentliggøres Hovedresultaterne i »Statistiske Efterretninger« (i første Uge af Marts), og en udførlig Beretning udsendes derefter i Regelen omkring 1. April.

²) Samtlige Temperaturangivelser er i Grader Celsius.

Vedkommende. I Oktober laa Middelterperaturen $0,7^{\circ}$ over Normalen $8,0^{\circ}$. Dette var gennemgaaende Tilfældet saavel i Landets østlige som vestlige Egne. I November var Middelterperaturen endog 3° til $3\frac{1}{2}^{\circ}$ over Normalen $3,8^{\circ}$ med størst Afvigelse mod Vest, og saaledes at Beretningerne siden 1860 kun to Gange har lydt paa en endnu mildere November. Ogsaa i December var Temperaturen over den normale. Middelterperaturen $0,8^{\circ}$ for hele Landet blev nemlig overskreden overalt, med ca. $1\frac{3}{4}^{\circ}$ i Landets østlige Dele og i de vestlige endog med $2\frac{3}{4}^{\circ}$. For Januar er Middelterperaturen $\div 0,3$; denne blev i Landets vestlige Egne overskreden i ringe Grad, medens det imod Øst og Nord var lidt koldere end normalt. For alle Dele af Landet blev Dagene 7. til 23. Januar betegnet som »for kolde« med Minima, der kun undtagelsesvis gik lavere end $\div 10^{\circ}$ til $\div 11^{\circ}$. I Februar er Normalen $\div 0,2^{\circ}$; denne blev overskreden over hele Landet med ca. $3\frac{1}{2}^{\circ}$ til $4\frac{1}{2}^{\circ}$, og saaledes at alle Maanedens Dage blev betegnede som »for varme«, hvilket i samme Omtang i Følge Beretningerne ikke har været Tilfældet siden 1822. Middelterperaturen for Marts $1,2^{\circ}$ blev overskreden i 1914 med ca. $1\frac{1}{2}^{\circ}$ til 2° , og ogsaa denne Maanedens Dage dannede en næsten fortsat Række af »for varme« Dage. — Vinterhalvaarets Frostperioder var i Følge det foranstaaende ikke meget udprægede. I Oktober indtraf en ret alvorlig Nattefrost nogle Gange i Maanedens første Halvdel, men kun i ringe Grad i November, og i December var det væsentligt kun Maanedens sidste Tredøgn, der kunde betegnes som Frostdage, men med ret lave Minima, der i Midtjylland gik ned til $\div 10^{\circ}$ à $\div 12^{\circ}$, medens den tilsvarende Temperatur paa Øerne kun var $\div 4^{\circ}$ à $\div 6^{\circ}$. I Januar faldt Aarets eneste, mere varige Frostperiode fra ca. 7. til 23., der i Jylland gav indtil $\div 13^{\circ}$ mod $\div 6^{\circ}$ til $\div 10^{\circ}$ paa Øerne. — Snefald i væsentligere Omfang indtraf kun den 6. til 8. Januar og fik som Helhed kun ringe Betydning. — Vinterhalvaarets Nedbør er normalt 250 mm i Københavns Amt, stigende mod Syd og Vest til 330 mm i Ribe Amt. Normalen blev som Helhed overskreden en Del, men i ulige Grad. I Jylland blev den overskreden overalt med fra 46 mm i Randers Amt til 84 mm i Thisted Amt. Paa Øerne faldt Nedbøren mere ulige. For Fyns Vedkommende var den nærmest nor-

mal, hvilket ogsaa gælder Midtsjælland (Sorø Amt), medens Københavns Amt fik 75 mm over Normalen og Bornholm 86 mm derover. Det bemærkes endvidere, at Nedbøren i Januar var meget ringe, medens den i Marts, der normalt har en lille Nedbør (33 til 44 mm), var meget stor i alle Landsdele, saa at Normalen blev overskreden med 30 til 40 mm i næsten alle Amter.

Ind i Foraarsmaanederne vedvarede det milde Vejr i April til Maanedens sidste Dage med Temperaturer, der laa indtil ca. 8° over Normalen og saaledes, at der for April 1914, i Lighed med Februar, kun to Gange siden 1768 (nemlig i 1798 og 1800) for Københavns Vedkommende har været noteret en højere Middeltemperatur. I Overensstemmelse hermed var ogsaa Nætterne milde med kun ringe Nattefrost.

Temperaturforholdene i Maj—August fremgaar af hosstaaende Tabel. Det vil heraf ses, at de fire Maaneders Middeltemperatur for

Middelvarmen i °C paa forskellige Stationer i Maj—August 1914 og efter 32 Aars Maalinger (1874—1905)¹⁾.

	Maj		Juni		Juli		August		Maj—August	
	1914	Normalen	1914	Normalen	1914	Normalen	1914	Normalen	1914	Normalen
V. Brønderslev	9,7	9,9	14,8	13,7	18,3	15,3	16,3	14,6	14,8	13,4
Herning	10,7	10,7	15,5	14,2	18,7	15,5	17,0	14,8	15,5	13,8
Stenderup . . .	10,6	10,6	14,4	14,5	17,6	16,1	16,5	15,2	14,8	14,1
Ryslinge	10,4	10,2	14,6	14,1	18,2	15,8	16,6	15,0	15,0	13,8
Landbohøjsk. .	11,3	10,9	16,1	15,4	20,3	16,9	17,6	16,0	16,3	14,8
Abed	11,0	10,9	15,0	15,0	18,6	16,6	17,5	16,1	15,5	14,7
Hele Landet . .	10,6	10,2	15,0	14,5	18,7	16,0	17,1	15,6	15,4	14,1

hele Landet ligger 1,3° over Normalen, og at dette fortrinsvis skyldes Temperaturforholdene i Juli, hvis Middeltemperatur laa langt over

¹⁾ Det tidligere benyttede »Normal« blev beregnet efter Middeltallet for 1861—1900.

den normale, og dernæst August, medens Middelvarmen i Maj og Juni kun i mindre Grad laa over den almindelige, idet navnlig Maj Maaned havde gentagne kolde Perioder.

Nedbøren i Sommerhalvaaret var som Helhed meget ringe og navnlig i Afgrødernes vigtigste Vækstmaaneder. I April var Nedbøren imidlertid over den normale, om end i mindre Grad end i Marts; men den fordelte sig ret ulige, idet det nordlige Sjælland og særlig Københavns og Frederiksborg Amter fik en stor Nedbør (57 og 75 mm mod Normalen 28 og 34 mm), medens Nordfyn og Størsteparten af Jylland fik ikke meget ud over det normale. I Maj derimod var det kun Bornholm, der fik en endog meget stor Nedbør, medens Frede-

Oversigt over Nedbøren i Millimeter i Juni, Juli og August.

Amter	1914				Juni—August tilsammen		
	Juni	Juli	August	Til- sam- men	1913	1912	1861—85
Københavns Amt.	19	84	39	142	154	245	185
Frederiksborg —	19	80	40	139	174	269	190
Holbæk —	24	114	26	164	152	275	168
Sorø —	27	96	36	159	150	251	175
Præstø —	32	104	30	166	139	239	181
Bornholms —	13	35	36	84	143	205	161
Maribo —	44	90	23	157	136	234	168
Svendborg —	55	80	48	183	138	230	200
Odense —	48	70	45	163	110	201	183
Vejle —	44	84	46	174	125	204	204
Aarhus —	30	96	53	179	137	235	200
Randers —	27	86	52	165	136	321	187
Aalborg —	20	76	43	139	130	336	184
Hjørring —	16	51	54	121	119	328	179
Thisted —	29	68	30	127	92	310	201
Viborg —	33	90	42	165	125	268	189
Ringkøbing —	29	123	34	186	112	244	203
Ribe —	63	111	29	203	123	202	210
Gennemsn. for hele Aaret	40	87	37	164	131	245	183
Middelnedbør for hele Landet efter lagttagelserne 1861—85	47	66	70	183	183		

riksborg, Præstø og Maribo Amter fik omtrent den sædvanlige, og det øvrige Land kun indtil Halvdelen af den normale Nedbør 34—46 mm. Nedbøren i Juni—August ses af hosstaaende Oversigt, hvoraf det fremgaar, at de tre Maaneders samlede Nedbør for hele Landet ikke var meget mindre end den normale, nemlig 164 mm mod 183 mm; men dette Forhold skyldtes udelukkende Juli Maanedes forholdsviis store Nedbør, der vel for de fleste Landsdeles Vedkommende var omkring den normale men i nogle Egne af Landet endog det dobbelte af den normale Nedbør; kun Bornholm fik i denne Maaned meget lidt Regn. I Juni derimod, hvor Nedbørens Rigelighed er af langt større Værdi for Vegetationen, fik kun de sydlige Øer, Fyn samt Vejle og Ribe Amter en ret rigelig Regnmængde, medens navnlig Bornholm, Sjælland og Landsdelen nord for Limfjorden kun fik indtil $\frac{1}{3}$ af Normalen. I August begunstigede den ringe Regnmængde Høstens Indbringelse, og det saa meget mere som Nedbøren faldt i Maanedens første Halvdel.

I September var Temperaturen ret svingende, snart noget over og snart noget under den normale, og som Helhed ret uvæsentlig over Maanedens Middeltemperatur. Ogsaa Nedbørsforholdene vare ret normale som Helhed, dog saaledes at Nedbøren ogsaa i denne Maaned fordelte sig uensartet, dog uden at Afvigelserne fra det sædvanlige var af større Betydning.

2. Landbrugsforholdene i Almindelighed.

Høsten i 1913 blev først afsluttet omkring Midten af September, omtrent samtidigt for hele Landet. Delvis som Følge heraf faldt Vinterkornets Udsæd ikke tidligt, og da Sædebedets øverste Jordlag ofte var stærkt udtørret, foregik Spiringen noget uensartet. I Dagene 6. til 10. Oktober faldt der imidlertid over hele Landet en meget rigelig Nedbør, der fuldstændigt bødede derpaa. Det var dog først i Oktober Maanedes Slutning med det indtrædende milde Vejr, at Beretningerne om Vintersædens Udvikling lød fuldt betryggende, og da Efteraarets senere Forløb ind i Vintermaanederne fortsat gav meget mildt Vejr, gik Bekymringerne efterhaanden mere ud paa en for

frodig Udvikling end det modsatte. — Om Udlægsmarkernes Tilstand lød Beretningerne ret trøstesløse ved Høstens Slutning og navnlig for de lerede og meget lette Jorders Vedkommende. Med den senere rigelige Nedbør i Forbindelse med det jevnt fortsatte milde Efteraarsvejr bedredes Udsigterne efterhaanden, saa at Plantedækket henimod November som oftest blev betegnet som ret tilfredsstillende, og med det fortsatte milde Vejr i November hed det endog i Maanedens Slutning, at Græsmarkerne trivedes udmærket. — Om Efteraarets store Arbejde med at hjembjærge Roehøsten lød Beretningerne paa, at Arbejdet dermed skred noget langsomt frem og ikke uden Afbræk i Oktober som Følge af betydelig Nattefrost. Arbejdet kunde derfor næppe siges helt at være afsluttet førend godt en halv Snes Dage ind i November. — Hvad angaar selve Vinterpløjningen og den dermed ofte forbundne Gødningsudkørsel, var Forholdene som Helhed særdeles gunstige, desmere fordi Vejret i Vintermaanederne tillod at fortsætte Arbejderne i Marken saaledes, at det endog i Februar efter Frostperioden hed, at Jorden var bekvem at pløje.

Vinteren forløb særdeles heldigt, hvad Vinterafgrøderne angaar, og saaledes, at man 18. Februar mente, at der var lovlig stærk Grøde i Vintersæds- og Græsmarker. I Marts Maanedes Begyndelse tegnede det en lille Tid til, at Foraarsarbejderne snart vilde kunne paabegyndes, men Maanedens fortsatte ustadige og regnfulde Vejr standse som Helhed alt Jordarbejde. — Om Vinterens milde Forløb maa det iøvrigt bemærkes, at ihvorvel det ofte grødefulde Vejr var gunstigt for Vækstafgrøderne, var det i samme Grad ugunstigt for Opbevaringen af Roerne; næsten samtlige Ugeberetninger i Vinterens Løb bragte Klager over Roernes Spiring i Kulerne og de derved forarsagede Tab.

I Ugeberetningerne af 8. April beklagede man, at det tidlige Foraar, man en Tid ret sikkert havde gjort Regning paa, alligevel ikke var kommet, og endnu efter Paasken — 9. til 13. April — bemærkes, at der ikke blev nogen Grund til at beklage sig over, at den kostbare Tid gik tabt ved de mange Helligdage, thi det ustadige og regnfulde Vejr holdt vedblivende Jorden for vaad til Foraarsbehandling. Det var først saa sent som 22. April med solvarmt Vejr, at

Beretningerne lød paa, at Foraarsarbejderne var i fuld Gang over hele Landet, og ogsaa omtrent enstidigt for Størsteparten deraf kom Meddelelser om Afslutning af Kornets Saaning en Uge ind i Maj. Men det blev fremhævet fra alle Egne, at den soltørrede vaade Jord var ualmindelig sammenfalden og tung at bearbejde, kostede megen Hestekraft og dog ikke gav noget godt Sædebed.

Den først saaede Vaarsæd spirede hurtigt i det milde Vejr, men det sidst saaede gav Anledning til hyppige Klager over mangelfuld Spiring, dels som Følge af den ubekvemme Jord, dels uden Tvivl begrundet i Sædekornets mangelfulde Spireevne. Fra Landets vestlige og nordlige Egne fremkom ogsaa i Sædens første Vækstperiode ret almindeligt Besværinger over den Skade, Sæden havde lidt ved hyppig og stærk Sandflugt.

Om den senere Udvikling lød Beretningerne fra Uge til Uge oftest modsigende, dels begrundet i Regnbygernes lunefulde Forekomst, dels som en Følge af Jordens forskellige Bonitet; men overalt syntes selv de bedste Efterretninger kun at lyde ret tilfredsstillende, medens der i større Omfang lød Klager over uensartet Spiring og et tyndt Plantedække, der ikke ret vilde buske sig, samt atter og atter over Ukrudtets frodige Fremvækst.

Hen i Juli tegnede Forholdene sig vel noget mere tydeligt, idet man i alle Egne af Landet under den stærke Solvarme sukkede efter Regn. Overalt var man klar over, at Vaarsæden, og da navnlig Havren, vilde give lidet fyldige Afgrøder. — Af Vintersæden stod kun Hveden godt, medens Rugen derimod var ret uens, fra meget god Udvikling til noget tynd og med ringe Kærnesætning. Dette Billede af Forholdene blev væsentligt uforandret, selv om Juli Maanedes sidste Halvdel bragte rigelig, tildels meget rigelig Nedbør i de fleste Egne, men Regnen kom for sent, thi allerede i Juli Maanedes sidste Uge var Rughøsten i Gang i alle Landsdele.

Først i August var Høsten almindelig for alle Kornsorter, og trods en Del ustadigt og vekslende Vejr ved Høstens Begyndelse blev Arbejdet fremmet hurtigt og let, thi Maskinerne arbejdede godt i de staaende og ikke meget fyldige Afgrøder. I Maanedens sidste Halvdel blev Vejret tilmed særlig gunstigt for Afgrødernes Indbjærg-

ning, saa at Indhøstningen faldt ualmindelig tidligt; i sin Helhed var Høsten tilendebragt inden Udgangen af August.

Aarets Vintersædsafgrøder blev noget sent saaede, men fik paa Grund af Efteraarets milde Vejrlig ret tidligt en tilfredsstillende Udvikling og tegnede mod Foraarets Komme meget lovende. For Hvedens Vedkommende fortsatte Udviklingen sig gunstigt i den solvarme Sommer, saa at Afgrøderne som oftest blev betegnet som ualmindelig frodige. Om Rugen kan ikke det samme siges, selv om alle rettidigt saaede Arealer stod med fyldige Afgrøder, thi en ugunstig Blomstringstid havde i mange Egne givet mangelfuld Kærnesætning. Vaarsædens Førstebetingelser for en god Udvikling var kun ringe. For det første faldt Udsædens Paabegyndelse sent, og dernæst var Jorden efter den frostfattige Vinter med stor Nedbør tung og ubekvem, saa meget des mere fordi Marts og April var meget regnfulde. Hertil kom yderligere, at megen Saasæd efter det foregaaende Aars vanskelige Høst kun havde ringe og uens Spireevne. Til disse Førstebetingelser kom saa en lang Periode i Vaarsædens bedste Udviklingstid, hvor Nedbøren i Forhold til den stærke Solvarme som Helhed var for ringe; navnlig gjaldt dette for de store Dele af Landet, hvor Nedbøren ogsaa absolut set var meget lille. Hertil kom saa endelig en i den stærke Solvarme for hurtigt afsluttet Udvikling, saa at Vækstperioden blev for kort ved den sene Udsæd i Forbindelse med den tidlige Høst. Byggets Udvikling blev mest tilfredsstillende uden dog at give nogen fyldig Afgrøde; dette sidste gælder endnu mere Havren, og her klagede man tilmed over en ringe Kærneudvikling.

Rodfrugterne blev for alle Sorters Vedkommende sent saaet, Sukkerroerne saaledes først en halv Snæs Dage ind i Maj og Foderroernes Udsæd faldt i de tidlige Egne indtil 20. Maj. Spiringen foregik imidlertid ret hurtigt, og efter Udtyndingen midt i Juni lød Beretningerne paa en ret god Plantebestand. Turnips og Kaalroemarkerne led dog meget af Angreb af Jordlopper i den første Væksttid, og Kaalroerne tilmed af gentagne, ødelæggende Angreb af Kaalmøl. Under Sommerens lange Tørkeperiode stagnerede Roerne som Helhed; men efter Regnen i Juli fik de fornyet Vækst og tegnede derefter ret tilfredsstillende.

De udlagte Kløvermarker saa vel kummerlige ud ved Dækrugtens Afhugning, men bedrede sig ret godt i Løbet af det milde og fugtige Efteraar, saa at Plantebestanden ved Foraarets Kommentes at være ret tilfredsstillende. Høhøsten paabegyndtes tidligt i Midten af Juni, og Høet blev fortrinligt indbjerget, men Afgrøderne var ikke store. Græsmarkerne gav overalt en tidlig og rigelig Græsning, der dog paa Grund af Tørken ikke blev varig; thi i Midten af Juni maatte Kvæget i stort Omfang tages paa Stald. Efter Regnperioden i Juli fik Græsmarkerne ny Vækst og gav en Tid rigeligt Græs, som dog atter blev sat tilbage til ind i September.

I Henhold til foranstaaende kan Høstaaret 1914 karakteriseres saaledes:

Et mildt Efteraar og en mild Vinter gav den noget sent saaede Vintersæd en frodig Plantebestand. Foraarets Vejrlig og den solvarme Sommer var gunstige for Udviklingen. Vaarsædens Saaning faldt ogsaa sent og tilmed var Jorden sammenfalden og ubekvem. Spiringen var mangelfuld, saa at Plantedækket blev for ringe, saa meget mere som Planterne ikke buskede sig som Følge af den hurtige Udvikling under den solvarme Sommer med ringe Nedbør; den sene Udsæd i Forbindelse med den tidlige Høst gav en for kortvarig Udviklingstid. Høstvejret var særlig gunstigt for alle Afgrøder. Rodfrugternes Udvikling har været uregelmæssig, idet Væksten paa Grund af Tørken længe stod i Stampe. Kløvermarkernes Udbytte blev kendeligt formindsket paa Grund af manglende Nedbør i Forsommeren, og samme Aarsag bevirkede, at de i Foraaret frodige Græsmarker skuffede Forventningerne.

3. Amternes Høstberetninger.

Om Høstaaret i Almindelighed og om de enkelte Afgrøder har Departementet fra Amterne modtaget en Række Udtalelser, hvoraf man skal anføre følgende:

Københavns Amt. Amtet indberetter: Den lille Høst i Københavns Amt skyldes her som andetsteds i Landet den stærke Tørke i Sommer. I store Dele af Amtet faldt der saa godt som ingen

Regn fra først i Maj til Slutningen af Juli Maaned. Særlig de lette Jorder har lidt under den tørre, varme Sommer, medens de kraftige, velgødede Jorder i hvert Fald for Hvedens Vedkommende har kunnet give en Middelhøst. Paa den anden Side har det ringe Udbytte for Vaarsædens Vedkommende netop paa de stærke Lerjorder, foruden naturligvis i Tørken, tildels sin Aarsag i den stærke Nedbør før Foraarsarbejdet, hvorved Jorden blev meget ubekvem og Sædens Spiring vanskeliggjordes. Naar Hveden undtages, har alle de øvrige Kornsorter givet under Middelhøst i Kvantitet, ringest er Havren. Kvaliteten er derimod gennemgaaende god, mindst for Havrens Vedkommende. Straaets Længde er, navnlig for Foraarssæden, ringe; de indhøstede Afgrøder fylder derfor ogsaa kun lidt. For saa vidt man paa dette tidlige Tidspunkt kan opgive paalidelige Resultater, synes den hollandske Vægt lav, undtagen for Hveden. Hvad der ogsaa er karakteristisk for indeværende Høst, er den store Mængde Smaasæd, langt mere end sædvanlig, hvad der skyldes den paa Grund af Tørken mangelfuldt udviklede Kærne, som tilmed modnedes for hurtigt (skoldmodnedes). Som en medvirkende Aarsag til det forholdsvise ringe Udbytte af Rugen fremhæves i flere Indberetninger en meget stærk Storm i Blomstringstiden, som forringede Udbyttet med indtil $\frac{1}{3}$. Sommergræsningen har overalt, og da navnlig paa de lette Jorder været betydeligt under Middell, Høhøsten er ogsaa kun lille paa Grund af Tørken, men Høet til Gengæld af meget god Kvalitet. Af Roerne synes Runkelroerne trods Tørken at have klaret sig godt, men det er paa Grund af det tidlige Tidspunkt vanskeligt at skønne over deres Mængde, endsige deres Kvalitet; dog vil Kaalroer og Turnips i hvert Fald give under Middelhøst, hvorimod Kartoflerne er jævnt gode og næsten sygdomsfri. Alt i alt har Aaret givet en Høst, der ikke er saa lidt under en Middelhøst. Fra saa godt som alle Egne af Amtet foreligger der Meddelelser om Larve- og Insektangreb; navnlig er det gaaet ud over Roerne, som i stor Udstrækning har været angrebet af Jordlopper, Kaalmøllarver og Kaalorme; mange Roemarker har saaledes maattet omsaas. — Endvidere indberettes herom fra Københavns Amts Landboforening, at Smeldelarver og Knoporme flere Steder har gjort stor Skade paa forskellige Afgrøder.

Frederiksborg Amt. Ifølge Amtsberetningen har Kornhøstens Mængdeudbytte været ringe, tildels meget ringe, naar undtages Hveden, der de fleste Steder har givet et godt Udbytte. Sædens Kvalitet har dog for Vintersæd og Byg været god; det samme gælder Rodfrugterne og Høafgrøderne; de sidstes Indhøstning foregik under

heldige Forhold.— Frederiksborg Amts Landboforening bemærker, at Rugens meget ringe Mængdeudbytte maa tilskrives stormfuldt Vejr i Blomstringstiden, hvortil kom en for hurtig Modning under den vedvarende Tørke. Ligeledes skyldes det ogsaa Regnmangel, at Vaarsæden har givet et saa tarveligt Udbytte; men det stadige og smukke Vejr har bidraget til, at saavel Hø som Sæd er bjærget i fortrinlig Stand; herved er Afgrødens Værdi bleven forøget i betydelig Grad. Det smukke Vejr har formentligt ogsaa bevirket, at Kaalroerne har været udsat for en Del Larveangreb, saa at Udbyttet de fleste Steder er formindsket til henimod Halvdelen af en god Høst.— Samtlige Indberetninger er iøvrigt omtrent ligelydende fra alle Amtets Egne, navnlig med Hensyn til Udbyttet af Rug og Vaarsæd. En Indberetning fra Helsingøregnen udtaler, at høje Kornpriser ikke kan opveje Tabet ved et Foldudbytte, som ligger $\frac{1}{4}$ under det normale, hvortil kommer det beklageligt ringe Mængdeudbytte af Straafoder. Spild af enhver Art har derimod været minimal. Om Larveangrebene paa Rodfrugter bemærkes fra samme Side, at det kun var Kaalroer og sildigt saaede Turnips, der led væsentlig Skade.

Holbæk Amt. Ifølge Amtsberetningen har Aarets ualmindelig tørre og varme Sommer i væsentlig Grad forringet Mængdeudbyttet, saaledes at kun Vintersæden har givet Middelhøst og derover for Hvedens Vedkommende, medens samtlige Vaarsædsafgrøder har givet noget under Middel. Rodfrugternes Mængdeudbytte er med Undtagelse af Kaalroer væsentlig Middelhøst. Dette gælder ogsaa Høhøsten, medens Græsningseudbyttet derimod har været ringe. Om Plantesygdomme og lignende bemærkes, at der fra mange Sider klages over Larveangreb, særlig paa Roer og Havre. Om Aarsagerne til Høstens ringe Mængdeudbytte bemærkes fra forskellige Sider for Vaarsædens Vedkommende, at Jorden paa Grund af for megen Væde i Foraarstiden, efterfulgt af stærk Tørke ved Sædetid, var ubekvem, hvilket paa bindende Jorder bevirkede, at Sæden kom daarligt op. Hertil kom den sene Udsæd og den ringe Udvikling under Forsommerens lange Tørkeperiode. Det bemærkes dog, at til Trods for det meget tørre Aar viste det sig, at hvor det var lykkedes paa velbehandlet Jord i god Kultur at faa Sæden rettidigt lagt, blev Høstudbyttet langt over Middel.— Om Forekomst af Plantesygdomme og Skadedyr bemærker »Holbæk Amts økonomiske Selskab«, at der vel adskillige Steder er forvoldt en Del Tab derved, men saadanne har dog været af underordnet Betydning ved Siden af den Skade, som Tørken har bevirket. Af Plantesygdomme nævnes Hvedefluen og Fritfluens, henholdsvis paa Hvede og Havre, og for sidstnævnte Afgrøde

tillige Havreaal. Runkelroer og Sukkerroer var i Udtyndingstiden angrebne af Knoporme, medens særlig Kaalroer blev stærkt angreben af Kaalmøl.

Sorø Amt. Hvad angaar Kornhøstens Mængdeudbytte, stiller Middeltallene for samtlige Indberetninger sig ikke gunstigt, idet kun Udbyttet af Hveden er betegnet som noget over Middelhøst, medens samtlige øvrige Sædafgrøders Udbytte ligger ikke lidt og tildels meget under det normale. Ogsaa Kartofler, Kaalroer og Turnips har givet undet det sædvanlige, medens Gulerødder og Runkelroer har naaet Middelhøst og Amtets Høst af Sukkerroer, bedømmes endda som værende derover. Høstudbyttet af Engene har som Helhed været normalt, medens Agermarkens Høst kun har været lille, og dette gælder end mere Udbyttet af Græsgangene. Naar undtages Havre og Bælg-sæd, har Kvaliteten for alle Afgrøder som Helhed været god; Kvaliteten er overalt betegnet som meget bedre end Mængdeudbyttet. — Alle Beretningerne er enige i, at Høstens og særlig Vaarsædens ringe Mængdeudbytte skyldes Sommerens Regnmangel, hvortil dog bemærkes fra nogle Sider, at det først og fremmest skyldtes den vaade og kolde Jord ved Saaningen; hertil kom saa senere manglende Regn under Sædens Skridning, og endelig at Kornet modnedes 14 Dage for tidligt. Fra anden Side bemærkes, at tidligt saaet Byg i ren og kraftig Jord klarede sig ganske godt trods Tørken, hvorimod Havren modnedes for tidligt, saa at Kærnen ikke blev udviklet; om Hveden siges, at den blev noget smaa-kornet, hvorved Foldudbyttet blev formindsket. — Om Græsgangene bemærkes, at Eftergræsningen i August og senere har været rigelig. — Af Planteangreb af Larver nævnes særlig Kaalmøllens, der har nødvendiggjort Ompløjning, enkelte Steder paa saa sent et Tidspunkt, at Jorden maatte ligge Brak.

Præstø Amt. Amtet meddeler: Efter de modtagne Indberetninger har Mængdeudbyttet af Sædhøsten gennemsnitlig stillet sig saaledes: Hvede Middelhøst, Byg noget derunder, Rug og Havre betydeligt under Middelhøst. Vintersædens Kvalitet har været meget god, navnlig for Hvedens Vedkommende, Byggets Kvalitet har ogsaa været noget over det normale, medens Havrens er normal. Blandsæd og Bælg-sæd har givet henimod Middeludbytte i Mængde med normal Kvalitet. Af Kartofler er høstet betydeligt under det sædvanlige, men Kvaliteten er ikke saa lidt over det almindelige Niveau. Af Foderroer staar Runkelroer højest med Middeludbytte og gennemgaaende med god eller meget god Kvalitet. Kaalroer og Turnips har givet betydeligt mindre end sædvanligt, men Kvaliteten har

været normal. Baade Agerhø og Enghø har givet noget under Middelhøst, medens Kvaliteten, særlig for Agerhøet, var meget god. Meddelelserne om Sommergræsningen i Amtet er meget varierende; paa en enkelt stor Gaard i Præstøegnen angives den at have været udmærket, og mange Steder, saaledes paa Møen, har den været meget god, medens den paa andre Steder, saaledes paa Næstvedegnen, kun har opnaaet Karakteren »mdl.«; som Helhed er Middeltallet noget under Middeludbytte. Alt i alt maa efter de modtagne Oplysninger Høsten i Aar for Præstø Amt betegnes som temmelig lille men noget over det almindelige i Kvalitet. — Karakteristisk for Høstaaret 1914 bliver den langvarige Tørke i Vækstperioden (fra en Gaard ved Sydkysten nævnes saaledes absolut Regnmangel i 8—9 Uger). Imidlertid faldt der dog i Amtet en Del Regnbyger, og deres forskellige Forekomst turde være Hovedgrunden til de meget forskellige Høstresultater. Der klages over, at Tørken mange Steder har bevirket for hurtig Modning af Sæden og derved for lille Kornvægt, at den har skadet Sommergræsningen og nødvendiggjort Staldfodring, samt at den har bevirket, at Roerne ikke har naaet deres fulde Udvikling i Størrelse. Fremdeles tilskrives det Tørken, at Kaalroer og tildels Turnips rundt omkring i Amtet har lidt meget ved Angreb af Kaalmøllarver. Iøvrigt synes Insektangreb og Plantesygdomme ikke at have været særlig fremtrædende i Sommer. Dog skal det bemærkes, at der fra forskellige Egne er klaget over Jordlopper og Knoporme paa Roer, og særlig fra Stevns over Meldug paa Kaalroer og Turnips, samt over Lus paa Runkelroefrøplanter; endvidere fremhæver Møens Landboforening, at Hveden dersteds led betydeligt i Foraaret og Forsommeren af Gulrust, samt at Rugen tog en Del Skade af Stængelbrand. — Høstvejret har gennemgaaende været udmærket, saa at Høsten, trods den ved Militærindkaldelse reducerede Arbejdsstyrke, forløb let og hurtigt.

Bornholms Amt. Af Amtsberetningen fremgaar det, at Rugen har givet Middelhøst, medens Hvedens Udbytte har været noget derover, hvad Mængdeudbyttet angaar; Vaarsædens Høstudbytte ligger derimod ret betydeligt under det normale, hvad Kvantiteten angaar, medens Kvaliteten betegnes som god undtagen for Bælgsæd. Udbyttet af Kartofler har, hvad Mængdeudbytte angaar, været ret godt, medens samtlige øvrige Rodfrugter har givet et ringe og tildels meget ringe Udbytte; Kvaliteten har derimod været normal. Høudbyttet af Ager saa vel som Enge har været meget godt i alle Henseender, medens Sommergræsningen har været ringe. — Iøvrigt berettes fra Amtets østre Herred: En mild Vinter uden væsentlig

Frost, men med stor Nedbør i Marts Maaned foraarsagede, at Jorden ikke blev saa bekvem som ønskeligt ved Foraarssædens Lægning. Derefter indtraf fra først i Juni vedvarende Tørke uden Nedbør af nogen Betydning, saa at Høsten begyndte allerede sidst i Juli. Høsten blev begunstiget af udmærket Vejr, saa at Afgrøderne blev godt hjembjærgede og naar Kvaliteten dog ikke er betegnet højere, er det begrundet i, at Kærnen i sin Helhed kun er af ringe Størrelse. Beretningerne fra Amtets øvrige Herreder er i det væsentlige enslydende hermed. Fra Nordre Herred bemærkes derhos om første Aars Græsmarker, at de var tynde og daarlige af Spiring fra 1913, men at det milde Vejr i Efteraaret og Vinteren bødede derpaa, saa at Udbyttet blev godt. Om Roerne berettes fra næsten alle Egne, at særlig Kaalroer blev hærget i høj Grad af næsten alle denne Plantes Skadedyr.

Maribo Amt. Amtsberetningen udtaler følgende: Indeværende Aars Høst maa for Sædarternes Vedkommende betegnes som Middel. Selv om disse, og navnlig Vaarsæden, paa Grund af for ringe Nedbør i Juli Maaned i Forbindelse med for stærk Varme modnedes for pludseligt, saaledes at Kærnen blev udviklet noget ringere end normalt, bringer Kærnen ringe Vandprocent dog den hollandske Vægt op til det normale, hvorhos Aarets større Tal af høstede Læs væsentligt opvejer, at Kornvægten pr. Læs er mindre end i Fjor. Hertil kommer, at Vejrforholdene under Høsten var ualmindelig gunstige, idet det under hele Hjemkørselsarbejdet stadig var tørt Vejr. Paa Falster har stærk Storm under Rugens Blomstring foraarsaget en Mængde Spring i Aksene. For saa vidt angaar Rodfrugterne, er det vanskeligt paa Grundlag af det foreliggende Materiale at danne sig et Skøn over, hvorvidt Høsten naar Middel, men man maa gaa ud fra, at den meget regnfattige og solhede Sommer i Forbindelse med Larveangreb, hvilket sidste dog navnlig gælder Kaalroerne, har forringet Udbyttet meget. Med Græsningen stiller det sig noget uensartet i Amtets forskellige Dele, idet den Skade, som Sommertørken i det hele har foraarsaget paa forskellige Egne — f. Eks. paa Østlolland — er bleven betydelig opvejet ved flere stærkt blødende Regnbyger, som har bidraget væsentligt til Græsmerkernes gode Udbytte, baade til Høset og Græsning. Skønt Plantesygdomme og Larveangreb ikke forekom i større Omfang, er der dog konstateret en Del Skade navnlig paa Rodfrugterne, foraarsaget ved Insektangreb, medens gul Pletsyge forskellige Steder har gjort nogen Fortrød paa Byggen, hvorhos Smældelarver og Knoporme i det sildige Foraar er optraadt ret ondartet i flere Vaarsædsmarker.

Svendborg Amt: Høsten maa gennemgaaende betegnes som under Middelhøst, hvad Mængdeudbyttet angaar. Hveden er den af Kornsorterne, der har staaet sig bedst, dog bortset fra Langeland, hvor Udbyttet er betydelig ringere end sædvanlig. Kornhøsten har været hurtig og let, og Kvaliteten er gennemgaaende god. Udbyttet af Kartofler og Kaalroer er betydeligt under Middelhøst, medens Runkelroer antagelig vil give Middelhøst; men ogsaa for disses Vedkommende stiller Forholdet sig ugunstigt paa Langeland, hvor den Mangel paa Regn, der overalt er Aarsag til det mindre gode Resultat, har været i særlig Grad fremtrædende. Angaaende Plantesygdomme klages der fra mange Sider over Larveangreb, særlig paa Kaalroerne. Af de til Amtet indsendte Beretninger fremgaaer det iøvrigt næsten gennemgaaende for alle Afrøder, at Forholdene er særlig uensartede i Amtets forskellige Egne, idet Karakterangivelsen fra Sted til Sted kan veksle fra særdeles god til meget ringe; selv for Sommergræsningens Vedkommende ligger Betegnelserne mellem »ug« og »slet«.

Odense Amt. Amtet indberetter: Paa Grund af Sommerens Tørhed og den stærke Solvarme modnedes de forskellige Kornsorter for hurtigt og for tidligt, saaledes at baade Kærne- og Halmudbyttet formindskedes i Kvantitet, medens Kvaliteten for Kornets Vedkommende blev meget god, omend der klages over, at en Del af Kornet blev noget smaa-kærnet og saaledes giver ringere Foldudbytte end der forventedes. Kartoflernes og Rodfrugternes Udvikling er ogsaa flere Steder blevet hæmmet af Tørken og Udbyttet som Følge heraf betydelig formindsket. Med Hensyn til Udbyttet af Høhøsten klages der over, at Agerhøets Kvantitet formindskedes betydeligt ved, at Kløverbstanden blev for svag. Enghøet blev ligeledes mindre fyldigt paa Grund af Sommerens Tørhed, ligesom ogsaa Sommergræsningen af samme Aarsag kun blev ringe. Selve Høstarbejdet er i indeværende Aar gaaet ualmindelig hurtigt og let for sig, saaledes at Afrøderne er bleven indbjærgede i fortrinlig Stand allerede paa et saa tidligt Tidspunkt som i Slutningen af August. Høstudbyttet kan i sin Helhed anslaaes til en ganske god Middelhøst. Om Plantesygdomme og Larveangreb bemærkes, at de ikke her i Amtet er forekommet i nogen større Grad. Enkelte Steder har »Havrealeen« dog formindsket Udbyttet af Havren i nogen Grad; ligeledes meldes der fra enkelte Steder om, at navnlig Kaalroer har lidt en Del ved Angreb af Jordlopper og Kaalmøl. — Af de enkelte Beretninger fremhæves følgende fra Egnen om Odense: Jorden havde faaet vel lidt Frost i Vinter, hvortil kom en stærk Gennemblødning i Marts, efterfulgt af stærk

Blæst, saa at Jorden var meget tung og ubekvem ved Foraarsarbejdet. Hertil kom saa Forsommerens ringe Nedbør i Forbindelse med den stærke Varme, saa at Vaarsæden kun groede smaat til, og gennemgaaende kom den ogsaa til at fylde lidt, saa at Høstudbyttet i Mængde er det hidtil ringeste. Fra anden Side i samme Egn bemærkes, at en medvirkende Aarsag til Vaarsædens lidet fyldige Afgrøder var, at Sædekornets Spiring var mindre god i Foraaret, saa at Plantedækket blev for tyndt.

Vejle Amt. I Følge Indberetningerne til Amtet maa Kornhøstens Mængdeudbytte for alle Kornsorter betegnes for Middelhøst og noget derover for Vintersædens Vedkommende. Ogsaa Rofrugterne, undtagen Kaalroer og Turnips, har givet Middelafrøder. Derimod er Udbyttet for Høhøstens Vedkommende noget under Middel af Agerhø, medens Afrøden af Engene ligger lige saa meget derover. Kvaliteten ligger næsten gennemgaaende for alle Afrøder noget over Gennemsnittet, og Sommergræsningen har næsten overalt været noget over det normale. Iøvrigt indberettes fra »Vejle Vesteregns Landboforening«: Rug og Hvede har sjældent givet mere Fyld end i Aar, men Storm i Rugens Blomstringstid har bevirket, at den vil give et lovlig lille Kærneudbytte, hvorimod Hvedens Udbytte i alle Henseender er godt. Af Vaarsæden har Bygget givet Middelhøst, medens Havre og Blandsæd her paa Egnen har lidt en Del under Larveangreb, saa at mere end Halvdelen er ødelagt enkelte Steder, og dermed er ogsaa Kvaliteten betydelig forringet. Kartoflerne staa saa fortrinligt som næsten ingensinde og det selv paa de ringeste Jorder. Kaalroer og Turnips er i betydelig Grad hærget af Larver, og vil derfor blive vanskelige at opbevare. Om al den indbjærgede Høst gælder, at den er bragt fortrinligt i Hus; dette er et betydeligt Plus til Høstens Udbytte. Hvad Plantesygdomme angaar, er Klagerne almindelige over Kaalmøllen, samt ogsaa over Fritfluens Angreb. — Fra Egnen om Brande indberettes endvidere om en mægtig Hagelbyge 22. Juli, der paa ret betydelige Arealer ganske nedslog Rugen og afslog Kærnen, ligesom ogsaa Havre og Boghvede led meget og selv Roerne blev en Del afbladede.

Aarhus Amt. Amtet indberetter, at Udbyttet af Hvede og Rug saavel kvantitativt som særlig kvalitativt har været over Middelhøst; derimod har Mængdeudbyttet af Vaarsædsafgrøderne været under, men kvalitativt over Middelhøst. Kartofler og Gulerødder er i begge Henseender over det normale, og Runkelroer meget derover, medens Kaalroer og Turnips ogsaa i begge Henseender er lige saa meget derunder. Høudbyttet af Agermarken har været en noget lille

Middelhøst, af Engene en Del derover og af udmærket Kvalitet, hvorimod Græsningsudbyttet som Helhed har været ret ringe. Hertil bemærkes, at den vedholdende Tørke i Juli og August har forringet alle Afgrøder en Del, og særligt er det gaaet ud over Sommergræsningen. Vejret i Høsttiden var fortrinligt, hvorfor Sæden overalt er indbjærget i udmærket Stand. Vedrørende Planteangreb meldes om Fritfluer paa Havren fra nogle Egne og næsten fra alle om den betydelige Skade, Jordlopper og særlig Kaalmøl har foraarsaget paa Kaalroer og Turnips. — Af enkelte Beretninger uddrages følgende Udtalelser, der grelt viser Forskellighederne. Fra Egnen nord for Horsens hedder det saaledes: Aaret 1914 kan næsten betegnes som ideelt for vor Egn, da vi har faaet Regn og Varme til rette Tid, saa at alle Afgrøder har været gode, kun Rugen led under Blomstringen og Græsmarkerne af Tørken i August. I Modsætning hertil lyder en Beretning fra Hads Herreds bedste Egn paa, at der fra først i April, før Sæden blev lagt, og til Dagen før Høsten begyndte ikke faldt en eneste blødende Regn, kun nogle faa og smaa Byger. Følgen var, at vi kom Misvækst saa nær, som kommes kan paa vore gode Jorder med deres gode Kultur og Gødningskraft.

Randers Amt. Fra Amtet indberettes, at Vintersæden gennemgaaende var groet godt til, men giver et i Forhold dertil ringe Kærneudbytte. Vaarsæden har paa Grund af den langvarige Tørke ikke kunnet naa en tilfredsstillende Udvikling. Runkelroer lover godt, hvorimod de øvrige Roesorter er mindre gode. Tørken har endvidere nedsat Udbyttet af saavel Ager- som Enghø, og Sommergræsningen har været yderst ringe. Høstvejret var meget gunstigt, saa at Indbjærgningen foregik hurtigt og godt. Hvad Planteangreb angaar, saa lyder mange Beretninger paa, at Kaalroer- og Turnips-Markerne har været stærkt angrebne af Jordlopper og Larver. — Fra Randers Kommune foreligger en omtrent ligelydende Karakteristik af Høstudbyttet, hvortil der tilføjes, at Betingelserne for Tørkens uheldige Indflydelse, navnlig paa Vaarsæden, i betydelig Grad var tilstede forud for og under Sædens Lægning. Jorden blev ubekvem paa Grund af megen Regn forinden Saaningen, saa at det var umuligt at skaffe godt Sædebed i Jorden, og navnlig blev Sæden paa svære Jorder daarligt nedlagt. — Hertil slutter sig en Beretning fra Mols, der endvidere peger paa, at den for ringe Plantebestand i Vaarsædsmarkerne skyldes forringet Spireevne hos Saakornet, fordi Sæden i 1913 blev høstet og indkørt for tidligt. — I en Beretning fra Grenaaegnen udtales, at Prøvetærskninger har givet et Kærneudbytte, som er indtil $\frac{1}{3}$ under de senere Aars Høst. — Fra Egnen

om Laurbjerg udtales, at den fortrinlige Indbjærgning, der blev Høsten til Del, i nogen Grad vil bøde paa det knappe Foder, men dog vil mange komme til at indskrænke deres Kreaturbesætninger.

Aalborg Amt. Høstens Mængdeudbytte har ifølge samtlige Indberetninger som Helhed været ringe, idet Udbyttet af Kornhøsten kun for Rugen har været middelgod, medens de øvrige Kornsorter og særlig Byg og Havre kun har givet en meget lille Høst. Af Rodfrugterne har Udbyttet været en Del bedre for Kartofler og særlig Runkelroer, medens dog de i Amtet mest udbredte Sorter, Kaalroer og Turnips, kun har givet et lille Udbytte. Høhøsten af Engene har været noget over det sædvanlige, medens Agermarkens Høslæt kun var ringe, og omend Græsningsforholdene stillede sig meget forskelligt, er Udbyttet som Helhed dog en Del under det sædvanlige. Om Aarsagerne til Høstens Udfald bemærker »Nibe, Løgstør og Omegns Landboforening«: Naar Høsten i Aar her i Egnen er betydeligt under en Middelhøst, da skyldes det først og fremmest det kolde, regnfulde Vejr i April, som foraarsagede en for sen Saaning; dernæst den stadige Kulde, som vi havde gennem hele Maj og første Halvdel af Juni, der gjorde, at Planterne paa det Tidspunkt var altfor lidt fremskredne. Da saa endelig Varmen kom, var Jorden allerede udtørret, og blev det stadig mere og mere, idet der jo hele Sommeren igennem, fraregnet enkelte rent lokale Byger, ikke faldt Regn af nævneværdig Betydning. — Ret ligelydende Beretninger fra Amtets forskellige Egne foreligger i stort Antal; fra Hobroegnen bemærkes saaledes, at baade Vintersæd og Vaarsæd mange Steder blev standset i Væksten, forinden Kærnen var kommen til fuld Udvikling, hvorved Kærneudbyttet, i Modsætning til, hvad der er almindeligt i tørre Somre, blev daarligt. — Medens Klagerne over den lange Tørkeperiode er det almindelige, foreligger der dog ogsaa lysere Beretninger; saaledes udtales fra Amtets vestligste Egne, at den usædvanligt tørre Sommer ingen synderlig Indflydelse havde paa Kornet, naar undtages, at der ikke vil blive saa meget Halm; og fra Kjær Herred, i dettes nordvestlige Del, bemærkes, at Egnen har været gunstig stillet med Hensyn til Tordenbyger (af hvilke én gav 51 mm i en Time), hvorfor Høstudbyttet her betegnes som meget godt. — Om Høstens gode Indbjærgning samstemmer alle Beretninger, og som Helhed ogsaa om Roernes Ødelæggelse i større eller mindre Grad ved Kaallarver. Dog, siges det fra mange Sider, at det væsentligst var sent saaeede Afgroder, Angrebene gik ud over, og fra Fleskum Herred udtales, at Kaalroerne efter Regnen i August og September voksede forbavsende, saa at Udbyttet maaske dog vil blive nogenlunde.

Hjørring Amt. Ifølge Amtsberetningen har Kornhøstens Mængdeudbytte stillet sig saaledes, at Vintersæden har givet noget over Middelhøst, medens Vaarsædens er en Del, ja nogle Steder endog ret betydeligt derunder. Af Rodfrugterne har Kartoflerne givet Middelhøst, Runkelroer og Gulerødder er lykkedes meget godt, medens særlig Kaalroer og dernæst Turnips har givet et meget ringe Udbytte. Af Høafgrøderne har Engene givet Middelhøst, medens Høudbyttet af Agermarken var under det normale. Udbyttet af Græsgangene har ret gennemgaaende været ringe. Afgrødernes Kvalitet er derimod næsten overalt betegnet som tilfredsstillende eller ret hyppigt betydeligt over det sædvanlige. — Til dette Helhedsbillede bemærkes iøvrigt, at de indsendte Beretninger er saa uensartede, at det er vanskeligt at finde et enkelt sammenfattende korrekt Udtryk for dem. Fra ikke faa Sider udtales omtrent følgende: Som Helhed har Kærneudbyttet været godt paa de gode Jorder, hvor Sæden ikke er modnet for hurtigt; men Straaet blev kort, saa at Høsten ikke er stor. Fra adskillige Sider udtales i Modsætning hertil, saaledes fra Egnen Vest for Frederikshavn: Hele Landet over har Vejret vel været tørt i denne Sommer, men dog vist ikke paa nogen Egn som her. Fra 8. Maj til 23. Juli havde vi saa godt som ingen Regn. Af Vaarsæd blev derfor mange Steder saa godt som intet avlet. — I en anden Beretning hedder det: det er jo særlig Vendelboerne Aaret har været daarligt for; men det er Nattefrosten og ikke Tørken, der har gjort den største Skade. Vi havde Nattefrost fra tidligt Foraar til langt ind i Juni, saa at Grøden til Tider var helt standset. Hertil bemærkes, at ogsaa denne Aarsagsbedømmelse er fremsat fra flere Sider. Om Plantesygdomme udtaler »Hjørring Amts landøkonomiske Selskab«, at Afgrøderne paa Grund af den i hidtil ukendt Grad tørre og varme Sommer har lidt meget paa forskellig Maade. Kun Vintersæd er gaaet nogenlunde fri. Havre og Blandsæd har lidt betydeligt under Angreb af Smældelarver og Fritffuer, hvilke sidste Angreb dog særligt er gaaet ud over sent saaede Marker. Værst er det dog gaaet ud over Rodfrugterne. Først kom der et i høj Grad ødelæggende Angreb af Kaalmøllens Larve, saa at store Arealer maatte omsaas; men ogsaa denne Udsæd blev for Størsteparten ødelagt af Larvens anden Generation. Ogsaa andre Angreb har været almindelige, og at Tørken har været Hovedaarsag dertil, synes at fremgaa af, at paa side og fugtige Jorder, hvor ellers Afgrøderne er meget ringe, har man i Aar set de bedste Afgrøder.

Thisted Amt. I Følge Amtets Indberetning har Høsten

været noget under Middelhøst for Kornsorternes Mængdeudbytte og noget derover, hvad Kvaliteten angaar. Kartoffler og Rodfrugter har derimod givet Middelhøst og en Del derover i begge Henseender, undtagen Kaalroer, der gennemgaaende har lidt af Larveangreb. Agerhø har kun givet et ringe Udbytte, medens Udbyttet af Engene har været noget over det sædvanlige, men begge Sorter er godt bjærgede. Sommergræsningen har som Helhed været ret ringe. Fra Hillerslev-Hundborg Herreder indberettes iøvrigt: Den forløbne Sommer har i særlig Grad været præget af den stærke Solvarme i Forbindelse med ringe Nedbør. Marts gav megen Regn, April var mild med lidt Regn, Maj kold og tør, saa at Kornet kom tyndt op og Roerne stod i Stampe. Da Varmen begyndte først i Juni, var Jordfugtigheden allerede svundet meget, samtidig med at Varmen steg fra Dag til Dag, og først 21—23 Juni faldt der ca. 20 mm Regn, der nok gavnede meget, men som dog var utilstrækkelig for den efterfølgende Varmeperiode indtil 6.—8. Juli, hvorefter der faldt ca. 40 mm Regn. Nedbøren kom nok Korn-dannelsen til Gode, men at Kornet vilde blive kort af Straa var allerede givet, saa at Avlen ikke fylder meget i Laderne. Vintersæden udholdt Tørken bedst, medens Vaarsæden stod kendelig trykket, især paa lettere Jord. Den ringe Grøde i Maj gik ogsaa ud over Agerhøet, og naar Sommergræsningen kan regnes henimod Middel, skyldes dette de lavere liggende Arealer. Indhøstningen skete under gunstige Forhold. — Aarets stærke Sommervarme har i høj Grad begunstiget Udvikling af Larver og Insekter, hvis Angreb blev des mere følelig, fordi Afgroederne saa længe stod i Stampe. Særlig klages over Kaalroerne, der gentagende blev angrebet af Kaalmøl, og endvidere har Fritfluen angrebet Havren og ogsaa Rugen.

Viborg Amt. Amtsberetningen udtaler, at det vedholdende Tørvejr i Forsommeren har bevirket, at Vaarsæden som Helhed giver mindre Høst end i 1913, og at den Regn, der faldt, har fordelt sig paa højst forskellig Maade, hvilket medfører, at Høsten er ret uensartet i Godhed i selv hinanden nærliggende Egne. Tørken har delvis bevirket, at Udbyttet af Agerhø saavel som af Sommergræsning blev ringe. Endvidere er Udbyttet af Kaalroer og Turnips forringet ved stærke Larveangreb, og Udbyttet af Havren ved spredte Angreb af Fritfluen, og fra alle Egne meldes om endog ondartede Angreb af Kaalmøl og Kaalbrokxvampen. Selve Indhøstningen foregik hurtigt og uden nævneværdig Anvendelse af Ekstraarbejde. — Fra »Salling Landboforening« berettes, at Vintersæden tegnede godt ved Høsten, men Rugen skuffer ved Tærskningen, og

om Vaarsæden siges, at Regnmangelen i Sommeren truede med at give meget smaa Afrøder; Prøvetærskninger af Byg har dog givet gode Fold, medens Havren næppe naar Middel. — Fra Egnen om Kjellerup og øst derfor indberettes, at den i Størstedelen af Sommeren vedvarende Tørke bevirkede, at Foldudbyttet af Rugen blev for lille, ligesom at Blandsæd og Havre baade fyldte for lidt og vil give for faa Fold. Men iøvrigt, siges der, er Regnen falden saa forskelligt, at Forholdene er meget uensartede selv i hinanden nærliggende Egne. Saaledes faldt der i det mod Vest tilgrænsende Sogn saa mange Byger Sommeren igennem, at Høstudbyttet for dette Sogns Vedkommende vistnok i sin Helhed maa betegnes som endogsaa særdeles godt. — Men fra Egnen noget syd derfor, Balle Sogn, udtales der, at der paa Egnen fik man gennemgaaende den mindste Høst, der har været i mange Aar.

Ringkøbing Amt. I Følge Amtsberetningen har, hvad Mængdeudbyttet angaar, Rugen givet en Del over Middelhøst, medens Middeltallene for Byg og Havre i det væsentlige er ens, og begge noget under Middelhøst. Af Rodfrugterne har Kartoffler og Runkelroer givet et meget godt Udbytte, medens Kaalroer og Turnips har lidt en Del af Larveangreb, hvilket har bragt Udbyttet noget, men dog ikke meget ned under det sædvanlige. Af Høafgrøderne har Agerhøet givet tæt op til Middelhøst, medens Engene har givet over Middelhøst, og som Helhed har ogsaa Sommergræsningen været over det sædvanlige. For samtlige Afrøders Vedkommende betegnes Høstudbyttet som Middel, hvad Mængde angaar, medens Kvaliteten gennemgaaende er ikke lidt derover. — Om Rugen bemærkes fra Bordning, at den tidligt saaede var ugunstigst stillet, idet dens Blomstringstid faldt under stormfuldt Vejr, hvorfor Udbyttet her blev ringe, medens den sildigt saaede Rug under iøvrigt samme Forhold blev udmærket. — Om Kornhøsten bemærkes fra flere Sider, at Modningen foregik hurtigere end ønskeligt, samt at Mængden vel blev formindsket en Del ved Tørken, især paa højere liggende Jorder, men den fortrinlige Kvalitet ved Indhøstningen bødede derpaa. Om Larveangreb paa Kaalroer og Turnips berettes fra næsten alle Amtets Egne; men som oftest synes Angrebene at være standsede under den store Nedbør i Juli, saa at Væksten atter blev bragt paa Fode, og i det hele taget var det særlig kun sent saaede Roemarken, der ikke overvandt Angrebene.

Ribe Amt. Efter Amtets Indberetning maa Høstudbyttet som Helhed siges at være over Middelhøst. Dette gælder for Kornafgrødernes Vedkommende særlig Vintersæden, men ogsaa Byg og

Amterne	Hvede			Rug			Byg			Havre		
	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt	Kvantitet	Kvalitet	Holl. Vægt
København . . .	g+	mg	130	tg+	g+	120	tg	g+	113	tg÷	g÷	82
Frederiksborg . .	g+	mg÷	129	tg+	g÷	121	tg÷	g+	113	mdl+	mdl+	81
Holbæk	mg÷	mg	130	g÷	g+	121	g÷	g+	114	tg	g÷	80
Sorø	g+	mg÷	131	tg+	g+	121	tg+	g	113	tg÷	tg+	82
Præstø	g	mg	130	tg+	g+	121	g÷	g+	113	tg+	g	84
Bornholms	mg÷	mg	130	g	mg÷	122	g÷	mg÷	113	tg+	g	81
Maribo	mg	mg	130	g÷	g+	121	g	mg÷	113	g+	mg÷	85
Svendborg	g+	mg+	132	tg+	mg+	121	g÷	mg	114	g÷	mg÷	86
Odense	g÷	mg	131	g÷	mg÷	120	g÷	mg÷	114	g÷	g+	83
Vejle	mg÷	mg	129	g+	mg	120	g	mg÷	112	g	mg÷	83
Aarhus	mg÷	mg÷	131	g+	mg÷	120	g÷	mg÷	115	g÷	g+	85
Randers	mg÷	mg	130	g	g+	120	tg+	g+	114	tg	g	84
Aalborg	tg÷	mg÷	129	g	mg	120	tg	mg÷	114	tg	g+	83
Hjørring	g+	mg÷	126	g+	mg÷	121	tg	g	111	tg+	g	80
Thisted	g+	mg÷	127	g+	mg	119	tg+	g+	110	tg+	g+	87
Viborg	g+	mg÷	127	g	mg	119	tg+	g+	111	tg+	g+	84
Ringkøbing	mg÷	mg	127	g+	mg÷	119	tg+	g+	113	g÷	g+	84
Ribe	mg÷	mg+	132	mg÷	mg	120	g+	mg	108	g+	mg	86
Gennemsnit for hele Landet }	mg÷	mg	130	g	mg÷	120	g÷	g÷	113	tg+	g+	83

Amterne	Kartofler		Gulrødder		Runkelroer		Kaalroer		Turnips		Sukkerroer	
	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet
København . . .	g÷	g	g	mg÷	g	mg÷	tg	g	tg+	g÷	tg	g÷
Frederiksborg . .	mg÷	g÷	g	g	g÷	g+	tg+	g	g	g	g	g+
Holbæk	g÷	g+	g	g	g	g+	tg+	g	g	g	g	g+
Sorø	g÷	g+	g	g	g	g+	tg	g	g	g	g	g+
Præstø	tg+	g+	g÷	g+	g	g+	tg+	g	g	g	g	g+
Bornholms	g÷	g	tg+	g	tg+	g+	mdl+	g	g	g	g	g+
Maribo	g	mg÷	g+	g+	g+	mg÷	g÷	g	g	g	g	mg÷
Svendborg	tg+	g	g	g+	g	g+	tg+	g÷	g	g	g	g+
Odense	g	g+	g	mg÷	g+	mg÷	g÷	g	tg+	g	g	mg÷
Vejle	g	mg÷	g+	g+	mg	mg÷	g÷	g÷	tg+	g÷	g	mg÷
Aarhus	g+	g+	g+	g+	mg÷	mg÷	tg	tg+	tg	tg+	g	g
Randers	g+	mg÷	g+	g+	mg	mg	tg+	g÷	g÷	g	g	g
Aalborg	g+	mg÷	g+	g+	mg÷	mg÷	g÷	g+	tg+	g	g	g
Hjørring	g	g+	mg÷	mg÷	mg	mg÷	tg	g	g	g	g	g
Thisted	mg÷	mg	mg÷	mg÷	mg	mg	g	g+	g÷	g	g	g
Viborg	g+	mg÷	g+	g+	mg	mg	tg+	g÷	g÷	g	g	g
Ringkøbing	mg÷	mg÷	mg÷	mg÷	mg	mg	g÷	g	g÷	g	g	g
Ribe	g+	mg÷	g	g+	mg	mg÷	tg+	g	tg+	g	mg÷	mg
Gennemsnit for hele Landet }	g+	g+	g+	g+	g+	mg	tg+	g÷	tg+	g÷	g+	mg÷

Anm. Ved Kornsorterne er det Kærneudbyttet, hvis Karakter er angivet.

Blandsæd		Bælgsæd		Boghvede	
Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet
tg	g÷	tg	g	—	—
tg÷	tg+	tg÷	g÷	—	—
tg+	g	tg+	tg+	—	—
tg÷	g	tg+	g÷	—	—
g÷	g+	g	g	—	—
tg+	g	tg	tg+	—	—
g+	mg÷	tg+	g+	—	—
g	mg÷	g÷	mg÷	—	—
g	g+	g÷	g+	g	g
g+	mg÷	g	g	g+	g+
g÷	g+	g÷	g+	—	—
tg	g	tg÷	g÷	—	—
tg+	g+	tg÷	g÷	—	—
tg÷	g÷	tg	g+	—	—
g÷	g+	g÷	g	—	—
g÷	mg÷	tg+	g÷	mg+	ug÷
g÷	g	g÷	g	g+	mg+
g+	mg	g	mg÷	mg÷	mg÷
g÷	g+	tg+	g	g+	mg÷

Agerhø		Enghø		Sommergræsning
Kvantitet	Kvalitet	Kvantitet	Kvalitet	
g÷	mg	g	mg÷	tg÷
tg+	mg÷	g	g+	tg
g+	mg	g	mg÷	tg+
tg+	mg÷	g	mg÷	tg
g÷	mg	g÷	mg÷	tg+
mg+	ug÷	mg÷	mg+	tg
g	mg	g+	mg	g
g÷	mg	g	mg	g
tg+	mg	g	mg÷	tg+
g÷	mg	g+	mg	g+
g÷	mg÷	g+	mg÷	g÷
tg+	mg	g+	mg	tg
tg÷	mg÷	g+	mg	tg+
g÷	mg÷	g	mg÷	tg
tg	g+	g+	mg	g÷
tg+	mg	g+	mg	g÷
g÷	mg÷	g+	g+	g+
g	mg	g	mg	mg
mg÷	mg÷	g+	mg÷	g÷

Havre har i Gennemsnit givet over Middelhøst. Af Rodfrugterne har Udbyttet af Kaalroer og Turnips svigtet kendeligt, medens samtlige øvrige Afgrøder har været normale eller derover. Høafgrøderne viser et ret forskelligartet Mængdeudbytte saavel fra Ager som Enge, og her er Middeludbyttet heller ikke over det normale, men iøvrigt falder Bedømmelserne som Helhed ret ensartet fra alle Amtets Egne. Selv Græsgangene har med enkelte Undtagelser gennemgaaende været tilfredsstillende og de fleste Steder endog betydeligt over det sædvanlige. Kvaliteten er overalt og for alle Afgrøder betegnet ved højere Karakter end Kvantiteten. — Af Beretningerne fremgaar det iøvrigt fra flere Sider, at Regnmanglen i Sommerens Løb har været følelig; men det siges, at der kom dog saa megen i den Tid, Kornet skulde vokse, at der blev en meget god Avl baade i Kvantitet og Kvalitet; kun er Bygget og Havren bleven noget kort i Straaet og fylder under det sædvanlige. — Om Boghveden udtales, at Afgrøden deraf har været langt over det sædvanlige, og i den samme Beretning omtales, at Agrene nogle Steder er slaaede anden Gang og har givet udmærket Høudbytte. — Af Plantesygdomme omtales fra næsten alle Sider ødelæggende Larveangreb paa Kaalroer og Turnips og fra nogle Sider, at Kartoflerne tidligt blev angrebne af Bladskimmel.

Hosstaaende tabellariske Oversigt viser, hvorledes Høsten er bleven bedømt i de enkelte Amter, saavel hvad Kvantitet som hvad Kvalitet angaar. Karakteren »g« (godt) er Udtryk for Middelhøst. De for Amterne anførte Bedømmelser er Gennemsnitsresultater

af Opgivelser, der er indhentede fra større og mindre Jordbrugere, Landboforeninger m. fl. inden for hvert Amts Omraade. De i Tabellen anførte Gennemsnitskarakterer for hele Landet, saavel for Kvantitet som Kvalitet, er beregnede under Hensyntagen til Størrelsen af det til de forskellige Afgrøder anvendte Areal i hvert Amt, saaledes som dette er opgjort for Aaret 1913. For Sommergræsningens Vedkommende er Hovedkarakteren dog et simpelt Gennemsnit af Amtskaraktererne.

Det fremgaar af den tabellariske Oversigt, at for Landet som Helhed ligger Mængdeudbyttet af Hvede over Middelhøst, medens Rugens Mængdeudbytte nærmest har været normalt; Vaarsædsafgrøderne har alle — med Undtagelse af den lidet betydende Boghvede — givet mere eller mindre under Middelhøst. Høstudbyttets Kvalitet har derimod for alle Kornafgrøder været meget god og dette gælder i alt væsentligt alle Landets Egne.

Hveden har været Aarets bedste Afgrøde, ikke blot for Landet som Helhed, men gennemgaaende i alle de Egne, hvor dens Dyrkning har nogen Betydning. Af de egentlige hvededyrkende Amter er Præstø Amt det eneste, hvor Udbyttet af Hvedehøsten ikke har været over det normale.

Rugen har som Helhed givet Middelhøst, men dette skyldes saa at sige udelukkende Jylland, thi i alle Amter paa Øerne, undtagen Bornholm, har Udbyttet været under det normale.

Mængdeudbyttet af Vaarsæd: Byg, Havre, Blandsæd og Bælgsæd har derimod som Helhed været i mere eller mindre Grad under Middelhøst, saaledes at Udbyttet af Byg og Blandsæd har været bedst, medens Havre og Bælgsæd har været ringere.

Medens det som Helhed kan siges, at Kornhøsten i 1914 Landet over har været lille, er der dog en Del Egne, hvor dette ikke gælder, saaledes særlig Maribo, Vejle og Ribe Amter.

Kornafgrødernes Kvalitet har, som alt sagt, som Helhed været god og dette gælder i alt væsentligt alle Afgrøder og alle Egne, hvortil dog maa bemærkes, at Kornets Kvalitetsvægt i Forhold til dets Udseende og ringe Vandprocent dog ikke er særlig

høj, hvilket er begrundet i, at Sæden gennemgaaende er noget smaaakornet.

Høsten af Rodfrugter har som Helhed været over Middelhøst for Kartofler, Gulerødder og Runkelroer, medens Udbyttet af Kaalroer og Turnips har været ringe og ikke lidt under det normale som Følge af ødelæggende Angreb af Kaalmøllens Larve. Medens Udbyttet af de korsblomstrede Roesorter overalt har været mere eller mindre ringe, og Udbyttet af Runkelroer næsten overalt har været godt, har Udbyttet af Kartofler været mere uensartet i de forskellige Egne; under det normale har det været næsten overalt paa Øerne, undtagen i Frederiksborg Amt.

Sukkeroerne har som Helhed givet en god Middelhøst baade i Mængde og Godhed.

Hvad Høavlen angaar, har Udbyttets Mængde som Helhed været normal, dog saaledes, at Udbyttet af Agerhø ligger lige saa meget under Middel, som Udbyttet af Engene ligger derover, og Kvaliteten har for begge Sorter været særdeles god.

Sommergræsningen har som Helhed været ringe og ofte betydeligt under det sædvanlige; dette gælder dog ikke Maribo og Svendborg Amter, hvor Udbyttet har været normalt, og endnu mindre Vejle, Ringkøbing og navnlig Ribe Amter, hvor Udbyttet har været meget godt.

Til denne Helhedskarakteristik af Aarets Høstudbytte kan yderligere bemærkes, at Høstudbyttet, maaske navnlig af Vaarsæd, indenfor Amtsgrænserne har stillet sig mere end almindeligt uensartet som Følge af, at Sommerregnen er faldet saa overordentlig uens i de forskellige Egne.

Paa Grundlag af de i det foregaaende meddelte Oplysninger kan Høsten 1914 for Landet som Helhed karakteriseres saaledes:

Af Vintersædsafgrøderne har Hveden i Mængde og særlig i Kvalitet givet en meget tilfredsstillende Afgrøde, medens Rugen

i Kvantitet har givet Middelhøst af meget god Kvalitet. Af Vaarsædsarterne har alle betydende Afgrøder givet under Middelhøst, medens Kvaliteten gennemgaaende har været god. Af Rodfrugterne har samtlige Afgrøder undtagen Kaalroer og Turnips givet over Middelhøst. Udbyttet af Hø har nærmest været normalt af meget god Kvalitet. Sommergræsningen har været ringe.
